

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Изборния кодекс

(обн., ДВ, бр. 19 от 2014 г.; изм., бр. 35, 53 и 98 от 2014 г. и бр. 79 от 2015 г.)

§ 1. В чл. 3 се създава ал. 3:

„(3) Едно лице не може да участва в повече от едно качество в един вид избор - кандидат, наблюдател, застъпник, представител на партия, коалиция или инициативен комитет, член на изборителна комисия, анкетьор, придружител и друго подобно.“

§ 2. В чл. 6, ал. 1 изречение второ се изменя така: „Централната изборителна комисия обнародва незабавно изменението в "Държавен вестник".“

§ 3. В чл. 8, ал. 4 думите „районната или общинската изборителна комисия, която“ се заменят с „областния управител, който“, изречение трето се изменя така: „Решението на областния управител може да се обжалва в тридневен срок от обявяването му пред съответния административен съд.“ и се създават изречения четвърто, пето и шесто: „Съдът разглежда жалбата в открито заседание в тридневен срок от постъпването ѝ с призоваване на заинтересованите страни. Обжалването не спира изпълнението. Решението на съда се обявява незабавно и не подлежи на обжалване.“

§ 4. В чл. 13, ал. 3, изречение второ накрая се добавя „и се публикува незабавно на интернет страницата на съответните дипломатически и консулски представителства“.

§ 5. В чл. 14 се правят следните допълнения:

1. В т. 3 след думите „на местата“ се добавя „и прогнозният брой секции във всяко място“ и се създава изречение трето: „При избори за членове на Европейския парламент от Република България такива секции се образуват само в държави – членки на Европейския съюз;“.

2. В т. 4 се създава изречение трето: „При избори за членове на Европейския парламент от Република България такива секции се образуват само в държави – членки на Европейския съюз.“

§ 6. В чл. 16, ал. 2 думите „или телефон за контакт“ се заличават.

§ 7. В чл. 17, ал. 3, изречение четвърто думите „или телефон за контакт“ се заличават и се създава изречение пето „Имената на лицата, чиито заявления не са потвърдени, се публикуват незабавно на интернет страницата на Централната избирателна комисия.“

§ 8. В чл. 19 се създава ал. 3:

„(3) Не се изисква нотариална заверка за документите и книгата по кодекса“.

§ 9. В чл. 28 се създава ал. 4:

„(4) Избирател, който след изтичането на срока по ал. 2 е приет в лечебното заведение, дома или друга специализирана институция, се дописва в избирателния списък от секционната избирателна комисия след представяне на документ за самоличност и на декларация по образец, че не е гласувал и няма да гласува на друго място.“

§ 10. В чл. 29 се създава ал. 5:

„(5) Избирател, който след изтичането на срока по ал. 3 е задържан в място за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или за задържане, се дописва в избирателния списък от секционната избирателна комисия след представяне на документ за самоличност и на декларация по образец, че не е гласувал и няма да гласува на друго място.“

§ 11. В глава четвърта наименованието на раздел III се изменя така: „Списъци за гласуване извън страната“.

§ 12. В чл. 31, ал. 1 думите „ал. 6“ се заменят с „ал. 5“.

§ 13. В чл. 33, ал. 2 изречение второ се изменя така: „При избори за президент и вицепрезидент на републиката, за народни представители и за членове на Европейския парламент от Република България избирателят представя и декларация по образец, че не е гласувал и няма да гласува на друго място в същите избори.“, създава се ново изречение трето: „Декларацията се прилага към избирателния списък и е неразделна част от него.“, а изречение трето става изречение четвърто.

§ 14. В чл. 34, ал. 1, т. 3 думите „и общинските“ се заличават.

§ 15. В чл. 37, ал. 1 числото „20“ се заменя с „14“, а след думите „саморъчно и“ се добавя „подадено от упълномощено лице или“.

§ 16. В чл. 41, ал. 2 думите „като в нея не се отбелязват номерата на удостоверенията за пребиваване и датата на регистрация, посочена в тях“ се заличават.

§ 17. В чл. 43, ал. 1, изречение първо след думата „списък“ се добавя „допуснати спрямо него“.

§ 18. В чл. 51, ал. 2, т. 6 накрая се добавя „установено по ред, определен от комисията“.

§ 19. В чл. 55, ал. 1 думата „като“ се заменя със „с“.

§ 20. В чл. 56 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „от членовете на комисията“ се заличават.

2. Създава се ал. 3:

„(3) За обучението на членовете на изборителните комисии извън страната може да се провеждат и дистанционни форми на обучение.“

§ 21. В чл. 57, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 26 думите „решения и“ се заличават.

2. Създава се т. 26а:

„26а. разглежда всички жалби срещу решения на районните и общинските изборителни комисии и секционните изборителни комисии извън страната; в изборния ден се произнася с решение до един час от постъпване на жалбата или сигнала и преди края на изборния ден;“.

3. В т. 27 накрая се добавя „и ги публикува на интернет страницата на комисията“.

4. В т. 32 думите „информация, организира“ се заменят с „информация; организира“.

5. В т. 39 думите "20.00 ч." се заменят с "21.00 ч.".

6. Създава се т. 48:

„48. приема правила по прилагането на кодекса.“

§ 22. В чл. 77, ал. 1 думите „на пълномощията на общинския съвет“ се заменят с „до назначаването на общинската изборителна комисия за следващите общи избори за общински съветници и за кметове.“

§ 23. В чл. 87, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 25 думите "20.00 ч." се заменят с "21.00 ч.".

2. В т. 30 след думите „пълномощията на кмет“ се добавя „или на общинския съвет“.

§ 24. В чл. 90, ал. 1 се създава изречение трето: „При избори за президент и вицепрезидент на републиката и за членове на Европейския парламент от Република България в градовете с районно деление подвижната секционна изборителна комисия може да обхваща територията на повече от един район, ако са подадени по-малко от 10 заявления в съответния район.“

§ 25. В чл. 92, ал. 8 думата „(района)“ се заличава.

§ 26. В чл. 97, ал. 1 след думите „работата си“ се добавя „в деня преди изборния ден“.

§ 27. В чл. 98 се създава изречение трето: „Изречение второ не се прилага за членовете на секционните изборителни комисии извън страната, командировани от министъра на външните работи. Заповедта за командировка се представя на работодателя, съответно органа по назначаване на командированото лице.“

§ 28. В чл. 99, ал. 4 се създава изречение второ: „Решенията на комисията се приемат с поименно гласуване, което се отразява в протокола от заседанието.“

§ 29. В чл. 102 се създава ал. 8:

„(8) Незаетите места, след консултациите по ал. 2, се публикуват незабавно на интернет страницата на Централната изборителна комисия.“

§ 30. В чл. 104 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 цифрата „5“ се заменя със „7“.

2. В ал. 2 се създава изречение второ: „Предложенията от организациите на българските граждани се публикуват незабавно на интернет страницата на съответните дипломатически и консулски представителства“.

§ 31. В чл. 112 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2 думата „движения“ се заменя с „неправителствени организации“.

2. В ал. 4, т. 3 накрая се добавя „за страната, съответно извън страната“ и се създава изречение второ: „Изрично упълномощените представители на организацията подават декларации, че са съгласни да бъдат регистрирани като наблюдатели, които са неразделна част от списъка;“.

3. В ал. 5 думата „движения“ се заменя с „неправителствени организации“.

4. В ал. 7 след думата „наблюдателите“ се добавя „за страната, съответно извън страната“

5. В ал. 8 накрая се добавя „в което се посочва дали наблюдателят е регистриран за страната или извън страната“.

§ 32. В чл. 119 думите „независим кандидат“ се заменят с „кандидатска листа“.

§ 33. В чл. 120, ал. 1 се създава т. 9:

„9. подава жалби и сигнали за нарушения на изборния процес.“

§ 34. В чл. 133, ал. 3, т. 5 след думите „подкрепящи регистрацията“ се добавя „положен пред упълномощени от партията лица“.

§ 35. В чл. 135, ал. 1 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.

§ 36. В чл. 138 в началото се добавя „При избори за народни представители и за общински съветници и за кметове“.

§ 37. В чл. 140, ал. 3, т. 6 след думите „подкрепящи регистрацията“ се добавя „положен пред упълномощени от коалицията лица“, след думата „България“ се добавя „и за общински съветници и за кметове“, а думата „партията“ се заменя с „коалицията“.

§ 38. В чл. 142, ал. 1 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.

§ 39. В чл. 146 в началото се добавя „При избори за народни представители и за общински съветници и за кметове“.

§ 40. В чл. 147, ал. 5 т. 1 се отменя.

§ 41. В чл. 148 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5 т. 5 се отменя.

2. В ал. 8 се създава изречение второ: „Когато съдът отмени обжалваното решение, общинската избирателна комисия незабавно регистрира местната коалиция за участие в изборите за общински съветници и за кметове, независимо дали срокът по ал. 6 е изтекъл, но не по-късно от 32 дни преди изборния ден.“

§ 42. В чл. 154 се създава ал. 5:

„(5) Когато съдът отмени обжалваното решение, Централната изборителна комисия, съответно районната или общинската изборителна комисия незабавно регистрира инициативния комитет за участие в изборите, независимо дали срокът по чл. 153, ал. 1 е изтекъл, но не по-късно от 32 дни преди изборния ден.“

§ 43. В чл. 161, ал. 1 думите „заема държавна служба“ се заменят със „е държавен или местен орган или заема служба в администрацията на държавен или местен орган“.

§ 44. В чл. 172, ал. 6 накрая се добавя „в 6-месечен срок от изтичането на срока по ал. 1“.

§ 45. В чл. 175 числото „30“ се заменя с „21“.

§ 46. В чл. 178, ал. 1 се създава изречение второ: „На коалиция, в която участват партии, които имат право на държавна субсидия по реда на Закона за политическите партии, се предоставят средства за медийни пакети в размер, пропорционален на броя на партиите, участващи в коалицията, които нямат право на държавна субсидия.“

§ 47. В чл. 179 думите „визуални, звукови или пространствени средства и указват по подходящ начин“ се заменят с „визуален, звуков или аудио-визуален знак, който съдържа надпис или звуково съобщение“.

§ 48. В чл. 183, ал. 4 се създава изречение второ: „В агитационните материали се забранява използването на герба или знамето на Република България или на чужда държава, както и религиозни знаци или изображения.“

§ 49. В чл. 187 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Печатните медии и онлайн новинарските услуги може да отразяват и безплатно предизборната кампания на партиите, коалициите и инициативните комитети, регистрирали кандидати.“

§ 50. В чл. 188 се създава ал. 3:

„(3) Алинеи 1 и 2 се прилагат и когато от публикувания материал са засегнати държавни или местни органи.“

§ 51. В чл. 197 се правят следните изменения:

1. В заглавието думите „предизборните предавания“ се заменят с „платените форми“.

2. В текста думите „Предизборните предавания“ се заменят с „Платените форми“, а думата „предаването“ се заменя с „предизборното предаване“.

§ 52. В чл. 209, ал. 2 се създава ново изречение второ: „При избори за общински съветници и за кметове броят на бюлетините в кочан се определя от Централната изборителна комисия.“, а досегашното изречение второ става изречение трето.

§ 53. В чл. 212, ал. 4 думата „получава“ се заменя с „отпечатва“.

§ 54. В чл. 215, ал. 1, т. 3 накрая се добавя „или списък за гласуване извън страната по чл. 31, ал. 1“.

§ 55. В чл. 218 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 след думата „гласуване“ се добавя „и прегради за гласуването с машини“, а след думата „Кабините“ се добавя „и преградите“.

2. В ал. 3 думите „е указано“ се заменят със „се указва начина на гласуване с преференция и“.

§ 56. В чл. 220 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 навсякъде думите "6.00 ч." се заменят със "7.00 ч.", а думите "19.00 ч." се заменят с "20.00 ч.".

2. В ал. 2 думите "19.00 ч." се заменят с "20.00 ч.".

§ 57. В чл. 238, ал. 5, изречение първо накрая се добавя „или предпочитанието (преференцията).“

§ 58. Член 243 се изменя така:

„Чл. 243. Право да избират народни представители имат българските граждани, навършили 18 години към изборния ден включително, с изключение на поставените под пълно запрещение и на изтърпяващите наказанието лишаване от свобода за тежки престъпления.“

§ 59. В чл. 249, ал. 1 числото „31“ се заменя с „32“, а думите „и два в област Пловдив“ се заменят с „два в област Пловдив и един район „Чужбина“.

§ 60. В чл. 250 ал. 2 се отменя.

§ 61. В чл. 257, ал. 2 думите „една подписка“ се заменят с „един списък“.

§ 62. В чл. 258 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5 изречение трето се заличава.

2. Създава се ал. 6:

„(6) В случаите по ал. 4 или 5 новият кандидат по предложение на партията или коалицията заема освободеното или последното място в кандидатската листа, като във втория случай останалите кандидати се преподаждат с едно място напред.“

§ 63. В чл. 259, ал. 1 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.

§ 64. В чл. 264, ал. 4 след думата „гласува“ се добавя „след проверка в списъка на заличените лица“ и се създават изречения второ и трето: „Избирателят представя декларация по образец, че не е гласувал и няма да гласува на друго място. Декларацията се прилага към избирателния списък и е неразделна част от него.“

§ 65. В чл. 275 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 т. 5, 15 и 16 се отменят.

2. В ал. 2 числото „16“ се заменя с „14“.

§ 66. В чл. 281, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 2 думите „по кандидатски листи“ се заличават.

2. Точка 5 се отменя.

§ 67. В чл. 287, ал. 8 думите „областния управител“ се заменят с „кмета на общината“.

§ 68. Член 307 се изменя така:

„Чл. 307. Право да избират президент и вицепрезидент на републиката имат българските граждани, навършили 18 години към изборния ден включително, с изключение на поставените под пълно запрещение и на изтърпяващите наказанието лишаване от свобода за тежки престъпления.“

§ 69. В чл. 320, ал. 2 думите „една подписка“ се заменят с „един списък“.

§ 70. В чл. 322, ал. 1 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.

§ 71. В чл. 335, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 2 думите „по кандидатски листи“ се заличават.

2. Точка 5 се отменя.

§ 72. В чл. 350 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 преди думата „запрещение“ се добавя „пълно“, а накрая се добавя „за тежки престъпления“.

2. В ал. 2 преди думата „запрещение“ се добавя „пълно“, а след думата „свобода“ се добавя „за тежки престъпления“.

§ 73. В чл. 367, ал. 2 думите „една подписка“ се заменят с „един списък“.

§ 74. В чл. 368 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5 изречение трето се заличава.

2. Създава се ал. 6:

„(6) В случаите по ал. 4 или 5 новият кандидат по предложение на партията или коалицията заема освободеното или последното място в кандидатската листа, като във втория случай останалите кандидати се преподаждат с едно място напред.“

§ 75. В чл. 369, ал. 1 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.

§ 76. В чл. 396, ал. 1 и 2 преди думата „запрещение“ се добавя „пълно“, а след думата „свобода“ се добавя „за тежки престъпления“.

§ 77. В чл. 402, т. 5, буква „а“ думите „5 и 6“ се заменят с „5, 6 и 7“.

§ 78. В чл. 416, ал. 2 думите „една подписка“ се заменят с „един списък“.

§ 79. В чл. 417 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 5 изречение трето се заличава.

2. Създава се ал. 6:

„(6) В случаите по ал. 4 или 5 новият кандидат по предложение на партията или коалицията заема освободеното или последното място в кандидатската листа, като във втория случай останалите кандидати се преподаждат с едно място напред.“

§ 80. В чл. 418, ал. 1 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.

§ 81. В чл. 434 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 3 след думата „според“ се добавя „части I и II на“;

б) точки 5 и 15 се отменят.

2. В ал. 2 числото „15“ се заменя с „14“.

§ 82. В чл. 440, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 2 думите „по кандидатски листи“ се заличават.

2. Точка 5 се отменя.

§ 83. В чл. 453, ал. 3 думите „коалициите и независимите кандидати“ се заменят с „и коалициите“.

§ 84. В чл. 454, ал. 2 думите „общинската изборителна квота“ се заменят с „гласовете, подадени за кандидатската листа“.

§ 85. В чл. 463, ал. 2 думите „приема решение и“ се заличават.

§ 86. В чл. 465 се създава т. 7:

„7. в случаите по чл. 27, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация.“

§ 87. В чл. 466, ал. 1 думите „5 и 6“ се заменят с „5, 6 и 7“.

§ 88. В чл. 474 се правят следните изменения:

1. В заглавието думите „забраната за бесплатно използване на публичен административен ресурс“ се заменят със „задължението за уведомяване за платено съдържание“.

2. В ал. 1 думите „чл. 168, ал. 3“ се заменят с „чл. 179“.

§ 89. Създава се чл. 477а:

„Нарушение на задължение за деклариране

Чл. 477а. (1) Който не изпълни задължение по чл. 169, се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно, глобата е в размер от 3000 до 10 000 лв.“

§ 90. В чл. 480, ал. 2 след думите „ал. 4“ се добавя „или чл. 183, ал. 2 или наруши забрана по чл. 183, ал. 4“.

§ 91. В чл. 484, ал. 1 след думите „чл. 180“ се добавя „чл. 187, ал. 1 или чл. 198, ал. 4“.

§ 92. В чл. 496, ал. 2, т. 1 след числото „471“ се добавя „475“.

§ 93. В допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1:

- а) в т. 9 думата „регистрирани“ се заменя с „регистрирана“;
- б) в т. 18 накрая се добавя „както и трудът на служителите в администрацията“.

2. В § 3, ал. 1 накрая се добавя „и разяснителната кампания“.

§ 94. В § 11 от преходните и заключителните разпоредби цифрата „5“ се заменя с „10“.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 95. В останалите текстове на кодекса думите "6.00 ч." се заменят със "7.00 ч.", думите "19.00 ч." се заменят с "20.00 ч.", а думите "20.00 ч." се заменят с "21.00 ч.".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 96. (1) При произвеждане на избори до 2018 г. се създава възможност за експериментално електронно гласуване по интернет.

(2) Гласуването по интернет се произвежда в до 20 избирателни секции. Избирателните секции за гласуването се определят от Централната избирателна комисия чрез жребий по приета от комисията методика не по-късно от 5 дни от датата на насрочване на изборите. Избирателите, които участват в гласуването, трябва да отговарят на условията, предвидени за съответния вид избори.

(3) Централната избирателна комисия получава данни за избирателите по ал. 2, изречение трето от Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" към Министерството на регионалното развитие и благоустройството и уведомява писмено избирателите за предоставената им възможност да гласуват не по-късно от 10 дни от датата на насрочване на изборите.

(4) Избирателите, които искат да гласуват по интернет, подават заявление чрез електронния сайт по ал. 16.

(5) За гласуването по интернет са задължителни общите изисквания, които се отнасят до гласуването с хартиени бюлетини.

(6) При гласуването по интернет разпоредбите на кодекса относно отчитането на резултатите не се прилагат.

(7) Резултатите от гласуването по интернет не се вземат предвид при определяне на резултатите от изборите.

(8) Всеки избирател, гласувал по интернет, може да гласува на същите избори с хартиена бюлетина или машинно.

(9) Централната избирателна комисия организира и провежда разяснителна кампания относно гласуването по интернет.

(10) Централната избирателна комисия организира, ръководи и контролира реда за провеждане на гласуването по интернет и обработката

на данните от него.

(11) Разходите за произвеждането на гласуването по интернет са за сметка на държавния бюджет.

(12) Централната избирателна комисия приема правила за произвеждането на гласуването по интернет, както и за обобщаването на резултатите от него не по-късно от 55 дни преди изборния ден. Правилата се публикуват на интернет страницата на комисията и на сайта по ал. 16.

(13) Към Министерския съвет се създава специализиран орган за техническо осигуряване и технически контрол на гласуването по интернет не по-късно от три дни от датата на насрочване на изборите. При изпълнение на своите функции членовете на органа са длъжностни лица по смисъла на Наказателния кодекс.

(14) Гласуването по интернет се осъществява с помощта на електронни средства. Централната избирателна комисия определя техническите изисквания към апаратната и програмната част на електронната система. Системата се проектира, осъществява и поддържа по начин, който:

1. осигурява лесен и разбираем достъп до механизмите и начините за гласуване;
2. предлага на избирателите инструкции за действията при гласуването;
3. гарантира, че само лицата, които отговарят на условията по ал. 2, изречение трето и са регистрирани, може да гласуват;
4. осигурява надеждна и бърза идентификация на самоличността на избирателите;
5. осигурява еднаква по обем и качество информация за всяка партия, коалиция, инициативен комитет или кандидат;
6. гарантира тайната на гласуването и свободно изразяване на волята на избирателите;
7. осигурява възможност за лесна навигация на потребителския софтуер и в частност на бюлетината;
8. не изисква от избирателя специални умения освен необходимите за използване на интернет терминали;
9. позволява използване на стандартни интернет браузъри, включително на техни по-стари версии;
10. осигурява възможност за подаване на гласа за не повече от 5 минути;
11. гарантира, че всеки избирател подава само един глас и че всеки глас се съхранява и преброява само един път;
12. съответства на най-висок ISO стандарт за качество и устойчивост на използваните апаратни и програмни средства;
13. осигурява максимална надеждност срещу външни смущения и неразрешен достъп, включително срещу хакерски атаки;
14. в случай на прекъсване на изборния процес поради възникване на

непреодолими външни обстоятелства съхранява данните от гласуването и позволява продължаването му след отстраняване на тези обстоятелства;

15. позволява обобщаване на резултатите и изпращането им в електронен вид на Централната избирателна комисия след приключване на гласуването;

16. осигурява цялост и секретност на прехвърляната информация чрез криптиране на данните и защита на комуникационните връзки;

17. поддържа електронен дневник на изборния процес с отбелязване на всички възникнали особености и отклонения от предвидения режим;

18. гарантира лесна поддръжка на апаратните средства и бързо отстраняване на възникнали технически неизправности;

19. позволява наблюдение на изборния процес от независими упълномощени органи;

20. позволява одит и проверка от страна на упълномощени органи.

(15) При гласуването по интернет избирателят прави своя избор чрез обща бюлетина върху визуален, аудио или тактилен терминал, на която гласоподавателят отбелязва по еднозначен начин своя вот. Бюлетината предоставя възможност избирателят да не гласува за нито една партия, коалиция или инициативен комитет.

(16) Не по-късно от 7 дни от датата на насрочване на изборите органът по ал. 13 открива електронен интерактивен сайт за регистрация и гласуване на избирателите, заявили желание да гласуват по интернет, както и за предоставяне на информация във връзка с това гласуване. Сайтът съдържа информация за необходимите действия при интернет гласуването, като изрично се посочва, че е забранено използването на прокси-сървъри. Сайтът предлага еднаква по форма и балансирана информация за участващите в изборите партии, коалиции или инициативни комитети. Сайтът позволява гласуване по интернет в период с продължителност 72 часа, който изтича в 21.00 часа в деня, предхождащ изборния ден на територията на страната.

(17) Избирателят по ал. 2, който желае да гласува по интернет, заявява това чрез сайта по ал. 16 не по-късно от 25 дни преди изборния ден, като посочва име, единен граждански номер, пощенски адрес, електронен адрес и телефонен номер, както и други начини за комуникация.

(18) Избирателят посочва желанието от него начин за получаване на паролата за гласуване:

1. чрез препоръчано писмо на посочен от него пощенски адрес;

2. лично чрез общинската администрация по постоянния му адрес или адреса му на пребиваване.

(19) Избирателите декларират, че:

1. ще гласуват само в условията на ал. 1;

2. няма да използват прокси-сървъри.

(20) Информацията по ал. 17 се обработва и съхранява при спазване на

Закона за защита на личните данни.

(21) Не по-късно от 12 дни преди изборния ден Централната избирателна комисия изпраща на Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството данните за избирателите по ал. 17.

(22) След получаване на заявлението по ал. 17 органът по ал. 13 проверява дали заявителят отговаря на условията по ал. 2, изречение трето съгласно подадената му от Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството информация. Органът по ал. 13 може да поиска от заявителя допълнителна информация чрез посочените от него средства за връзка.

(23) Когато се установи, че заявителят отговаря на условията по ал. 2, изречение трето, органът по ал. 13 издава парола за гласуване. Паролата е 10-знаков код, съдържащ букви, цифри и специални символи. В случаите по ал. 18, т. 1 паролата се изпраща с препоръчано писмо в двоен запечатан плик на пощенския адрес, посочен от избирателя, не по-късно от 20 дни преди изборния ден. В случаите по ал. 18, т. 2 паролата се изпраща в двоен запечатан плик на общинската администрация не по-късно от 18 дни преди изборния ден. Незабавно след изпращане на паролата органът по ал. 13 уведомява за това заявителя чрез електронния му адрес, по телефон, по факс или по друг посочен от него начин.

(24) Гласуването чрез сайта по ал. 16 включва следните етапи:

1. избирателят влиза в електронния адрес на сайта;
2. избирателят въвежда единния си граждански номер като потребителско име и използва паролата по ал. 23;
3. в случай на три неуспешни опита за идентификация достъпът до системата за този потребител се прекратява за един час, като прекратяването не се отнася за съответния IP адрес;
4. след успешна идентификация по т. 2 избирателят получава бюлетина, идентична с хартиената бюлетина; и избирателят може да не гласува за нито една партия, коалиция или инициативен комитет.
5. след като избирателят направи своя избор, системата изисква потвърждаване на избора;
6. избирателят може трикратно да промени избора си преди потвърждаването му;
7. след потвърждаване на избора по т. 5 гласът на избирателя се записва и съхранява в електронна избирателна кутия, която не позволява разкриване на самоличността на избирателя и начина на гласуване;
8. след записване на гласа в кутията по т. 7 избирателят получава съобщение за приключване на гласуването;
9. след приключване на гласуването информацията за направения

избор става недостъпна за следващи потребители; заличава се информацията за самоличността на избирателя, за използваните от него потребителско име и парола и начина на гласуване.

(25) След като избирателят гласува в условията на ал. 24, достъпът на използвания от него IP адрес до сайта по ал. 16 се блокира. При гласуването не се допуска използване на прокси-сървъри. При опит за гласуване чрез прокси-сървър избирателят получава съобщение за това, като паролата му се блокира за срок три часа. При всеки следващ опит за гласуване чрез прокси-сървър избирателят получава съобщение за това, като паролата му се блокира за срок 6 часа.

(26) Текущи данни и предварителни резултати от гласуването по интернет се публикуват на интернет страницата на Централната избирателна комисия след обобщаването им. Данни от гласуването по интернет за партии, коалиции, инициативни комитети и кандидати не се оповестяват до 21.00 часа в изборния ден.

(27) Централната избирателна комисия обобщава резултатите и извършва анализ на гласуването по интернет.

§ 97. В Закона за публичност на имуществото на лица, заемащи висши държавни и други длъжности (обн., ДВ, бр. 38 от 2000 г.; изм., бр. 28 и 74 от 2002 г., бр. 8 от 2003 г., бр. 38 от 2004 г., бр. 105 от 2005 г., бр. 38 и 73 от 2006 г., бр. 109 от 2007 г., бр. 33, 69 и 94 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., бр. 18 и 62 от 2010 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 30 и 71 от 2013 г., бр. 12 и 17 от 2005 г.) в чл. 2, ал. 1 се създава нова т. 31:

"31. членовете на Централната избирателна комисия;"

§ 98. В Закона за политическите партии (обн., ДВ, бр. 28 от 2005 г.; изм., бр. 102 от 2005 г., бр. 17 и 73 от 2006 г., бр. 59 и 78 от 2007 г., бр. 6 от 2009 г., бр. 54 и 99 от 2010 г., бр. 9 и 99 от 2011 г., бр. 30, 68 и 71 от 2013 г., бр. 19 от 2014 г., бр. 32 и 95 от 2015 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 24 се създава ал. 4:

„(4) Политическите партии не могат да използват безплатно публичен административен ресурс.“

2. В чл. 43:

а) в ал. 1 след думата „представи“ се добавя „или непредстави“;

б) в ал. 2 думите „1000 до 5 000 лв.“ се заменят с „3000 до 10 000 лв.“;

в) създава се ал. 3:

„(3) При повторно нарушение по ал. 1 или 2 се налага имуществена санкция в двоен размер.“

3. В чл. 43а:

а) в ал. 1 думите „1000 до 5000 лв.“ се заменят с „3000 до 15 000 лв.“;

б) в ал. 2 думите „100 до 500 лв.“ се заменят с „500 до 1000 лв.“;

в) в ал. 3 думите „200 до 500 лв.“ се заменят с „500 до 1000 лв.“

4. В § 1 от допълнителната разпоредба се създава т. 7:

„7. "Публичен административен ресурс" са бюджетни средства, помещения, автомобили, самолети и други транспортни средства, оборудване и други движими и недвижими вещи – държавна или общинска собственост, предоставени на администрацията, държавните и местните органи, и държавните и общинските предприятия, както и трудът на служителите в администрацията.“

§ 99. В Закона за местното самоуправление и местната администрация (обн., ДВ, бр. 77 от 1991 г.; изм., бр. 24, 49 и 65 от 1995 г., бр. 90 от 1996 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 33, 130 и 154 от 1998 г., бр. 67 и 69 от 1999 г., бр. 26 и 85 от 2000 г., бр. 1 от 2001 г., бр. 28, 45 и 119 от 2002 г., бр. 69 от 2003 г., бр. 19 и 34 от 2005 г., бр. 30 и 69 от 2006 г., бр. 61 и 63 от 2007 г., бр. 54 и 108 от 2008 г., бр. 6, 14, 35, 42 и 44 от 2009 г., бр. 15 и 97 от 2010 г., бр. 9 и 32 от 2011 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 36 от 2011 г.; изм., бр. 57 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15 от 2013 г., бр. 1, 19 и 53 от 2014 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 30:

а) в ал. 4, т. 2 думата „съветникът“ се заменя със „след избирането му“ и накрая се добавя „или на лишаване от право да заема държавна длъжност“;

б) в ал. 6 думите „т. 3, 5“ се заменят с „т. 5“;

в) в ал. 7 след цифрата „2“ се добавя „3“.

2. В чл. 42:

а) в ал. 1:

аа) в т. 2 думите „или при смърт“ се заличават;

бб) създава се нова т. 3:

„3. при поставяне под запрещение;“

вв) досегашната т. 3 става т. 4 и се изменя така:

„4. когато след избирането му е осъден с влязла в сила присъда на лишаване от свобода за умишлено престъпление от общ характер или на лишаване от право да заема държавна длъжност;“

гг) досегашните т. 4-11 стават съответно т. 5- 12;

дд) създава се т. 13:

„13. при смърт.“

б) алинея 3 се изменя така:

„(3) В тридневен срок от получаване на документите, удостоверяващи обстоятелствата по ал. 2, т. 2, 5 и 10, общинската изборителна комисия уведомява кмета, който може да направи писмено

възражение пред комисията в тридневен срок от уведомяването му. В тридневен срок от изтичането на срока за възражение общинската изборителна комисия приема решение. Когато установи, че обстоятелствата за прекратяване на пълномощията са налице, общинската изборителна комисия прекратява пълномощията на кмета.“;

в) създават се нови ал. 4 и 5:

„(4) В тридневен срок от получаване на документите, удостоверяващи обстоятелствата по ал. 2, т. 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12 и 13, общинската изборителна комисия обявява прекратяване на пълномощията на кмета.

(5) Решенията и отказите на общинската изборителна комисия по ал. 3, както и отказите по ал. 4 може да се оспорват пред съответния административен съд от заинтересуваните лица или от централните ръководства на партиите, компетентни съгласно устава, и ръководствата на коалициите, компетентни съгласно решението за образуване на коалицията, които са представени в общинския съвет или от упълномощени от тях лица, по реда на чл. 459 от Изборния кодекс. Препис от решението се изпраща на Централната изборителна комисия и на председателя на общинския съвет в тридневен срок от влизането му в сила.“;

г) досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 6 и 7;

д) досегашната ал. 6 става ал. 8 и в нея думите „ал. 4“ се заменят с „ал. 6“;

е) досегашната ал. 7 става ал. 9;

ж) досегашната ал. 8 става ал. 10 и в нея думите „ал. 6“ се заменят с „ал. 8“;

з) досегашната ал. 9 става ал. 11 и в нея думите „ал. 4, 5 и 6“ се заменят с „ал. 6, 7 и 8“.

§ 100. В Закона за административно-териториалното устройство на Република България (обн., ДВ, бр. 63 от 1995 г.; Решение № 8 от 1996 г. на Конституционния съд на РБ - бр. 51 от 1996 г.; изм., бр. 27, 33 и 154 от 1998 г., бр. 10 и 69 от 1999 г., бр. 57 от 2000 г., бр. 67 и 80 от 2003 г., бр. 46 от 2005 г., бр. 63 от 2007 г., бр. 36 от 2008 г., бр. 9 и 95 от 2011 г., бр. 66 от 2013 г., бр. 19, 98 и 107 от 2014 г.) в чл. 16, т. 1 думите "100 души" се заменят с "350 избиратели".

§ 101. Избори за кметове на кметства се произвеждат само в тези кметства, които към датата на обнародване на указа на президента за насрочване на общи избори за общински съветници и за кметове отговарят на изискванията на чл. 16, т. 1 от Закона за административно-териториалното устройство на Република България.

§ 102. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр.15,17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г. и бр. 14 от 2015 г.) в чл. 195, ал. 1, т. 4 думите „в Централната избирателна комисия и“ се заличават.

§ 103. В Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (обн., ДВ, бр. 44 от 2009 г.; изм., бр. 100 от 2010 г., бр. 9 от 2011 г., бр. 42 от 2012 г., бр. 20 и 66 от 2013 г., бр. 19 и 98 от 2014 г. и бр. 56 от 2015 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 13, ал. 2 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.
2. В чл. 29, ал. 2 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.
3. В чл. 51, ал. 3 след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.
4. В чл. 57, ал. 5, изречение трето след думата „вид“ се добавя „и на хартиен носител“.

Вносител:

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Изборния кодекс

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Изборния кодекс се предлага подобряване на правната уредба, като се отчитат възникналите проблеми по време на произведените след влизането му в сила избори, предложенията, направени в Доклада на Централната изборителна комисия относно организацията и провеждането на избори през 2014 г., препоръките на Венецианската комисия, на ограничената мисия на ОССЕ/СДИЧП за наблюдение на изборите и на Групата държави срещу корупцията (ГРЕКО).

Във връзка с основните права на гражданите се предлага право да гласуват да имат и лицата, изтърпяващи наказание лишаване от свобода за престъпления, които не са тежки, както и поставените под ограничено запрещение (чл. 243, 307, 350 и 396). Съгласно чл. 42, ал. 1 от Конституцията лицата, изтърпяващи наказание лишаване от свобода, както и тези, поставени под запрещение нямат право да избират държавни и местни органи и да участват в допитвания до народа. Видно от стенографските протоколи на VII Велико Народно събрание, разпоредбата на чл. 42 е била приета на 17 юни 1991 г. без дебат в пленарна зала при второто гласуване на проекта на Конституцията на Република България. Поради това не са ясни и мотивите за приемането точно на тази конструкция. Тъй като всеобщото активно изборително право е най-важният елемент от системата на демократичните избори, то от съществено значение са изискванията, които може да бъдат поставяни относно упражняването на това право, без да бъдат нарушавани човешки права. В Кодекса за добрите практики по изборните въпроси, приет от Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианска комисия), изрично е посочено, че принципът на всеобщото изборително право не е накърнен, ако са въведени някои изисквания(ограничения). Едно такова изискване, според Комисията, е наличието на правна дееспособност (лицето да разбира действията и постъпките си), поради което установяването на умствена неспособност е пречка за упражняването на изборителното право, както и влязла в сила присъда, но само за тежко престъпление.

По отношение на лишените от свобода в Конституциите на България до 1991 г. липсва ограничение за упражняване на активното изборително право на основание изтърпяване на наказанието лишаване от свобода. В изборните закони от 1880 г. до 1990 г. обаче, въвеждането на такова ограничение е свързано или с изтърпяване на такова наказание за определен вид престъпления или с осъждане на лишаване от свобода за определен срок. Липсват мотиви обаче, защо със Закона за избиране на

Велико Народно събрание и впоследствие с Конституцията от 1991 г. този подход е изоставен. В Съвместните становища на Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианска комисия) и на Службата на ОССЕ за демократични институции и човешки права, приети на 16-18 юни 2011 г. и на 21-22 март 2014 г., е посочено, че Конституцията и Изборният кодекс ограничават изборителните права на лицата, които изтърпяват наказание лишаване от свобода. Отбелязано е, че лишаването от право на глас трябва да бъде възможно само, когато човек е осъден за толкова тежко престъпление, че отнемането на изборителното право може да се смята за съразмерно на извършеното престъпление. В противен случай, лишаването на гражданите, изтърпяващи наказание лишаване от свобода, от техните права, независимо от тежестта на извършеното престъпление, отслабва гарантирането на всеобщото изборително право и е в противоречие с международните стандарти. Отправена е препоръка към България да се стесни обхватът на ограничението само до лица, осъдени за тежко престъпление. В окончателните доклади на ОССЕ/СДИЧП за ограничено наблюдение на парламентарните избори през 2009 г., президентските и местните избори през 2011 г. и на предсрочните парламентарни избори на 12 май 2013 г. се отправя също препоръка, че ограничението на изборителните права на граждани, изтърпяващи присъди с наказание лишаване от свобода, независимо от тежестта на извършеното престъпление, трябва да бъде преразгледано чрез законодателни мерки, за да се осигури пропорционалност между наложеното ограничение и тежестта на извършеното престъпление. Трябва да се обърне внимание и на развитието на съдебната практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) по делата, свързани с лишаването на осъдени лица да гласуват. В своята практика ЕСПЧ е постановил, че недопускането на осъдените да гласуват, независимо от характера и тежестта на престъплението, продължителността на присъдата, индивидуалното поведение на затворника или други обстоятелства, е непропорционална мярка и следователно противоречи на член 3 от Допълнителния протокол към КЗПЧОС (*Hirst (№ 2) v. the United Kingdom; Frodl v. Austria; Greens and M.T. v. the United Kingdom; Söyler v. Turkey; Gladkov and Anchugov v. Russia*). В делото срещу Русия, ЕСПЧ е отхвърлил аргументите на държавата, че случаят е различен от тези срещу другите държави, тъй като забраната осъдените да гласуват е установена в Конституцията на Руската федерация, а не в акт на парламента. Съдът е посочил, че всички актове на държава-членка са предмет на внимателно наблюдение по Конвенцията, а по отношение на сложността за изменение на Конституцията е заключил, че правителството може да използва всички възможни начини, за да осигури съответствие с КЗПЧОС, включително чрез някаква форма на политически действия или чрез тълкуване на Конституцията в хармония с Конвенцията.

По отношение на поставените под запрещение в Търновската конституция няма уредба. В Конституциите от 1947, 1971 и 1991 г. изрично е посочено, че поставените под запрещение не притежават активно изборително право. На конституционно ниво не се прави разлика между това дали лицето е поставено под пълно или ограничено запрещение. Съгласно изборните закони до 1990 г. обаче, не могат да са избиратели само поставените под пълно запрещение. Със Закона за избиране на Велико Народно събрание за първи път изцяло се повтаря посочения конституционен текст без да се отчита разликата в двата вида запрещение. Член 5 от Закона за лицата и семейството определя, че едно лице се поставя под пълно запрещение и става недееспособно, когато поради слабоумие или душевна болест не може да се грижи за своите работи. Лицата обаче, чието състояние не е така тежко, се поставят под ограничено запрещение. Биполярното афективно разстройство, синдромът на зависимост към алкохол, ограниченото разстройство на личността, леката умствена невменяемост, наркоманиите могат да са предпоставка за поставянето на едно лице под ограничено запрещение. Следва да се обърне внимание и на факта, че България е ратифицирала Конвенцията за правата на хората с увреждания - в сила за Република България от 21 април 2012 г. Съгласно чл. 29 от Конвенцията държавите - страни по конвенцията, осигуряват ефективно и пълноценно участие на хората с увреждания в политическия и обществения живот наравно с всички останали, включително правото и възможността на хората с увреждания да избират и да бъдат избирани и гарантират свободното волеизявление на хората с увреждания като гласоподаватели и за целта, при необходимост и по тяхна молба, се допуска на лице по техен избор да им оказва помощ при гласуването. Целта на Конвенцията е „да насърчава, защитава и гарантира пълноценното и равноправно упражняване на всички права на човека и основни свободи от хората с увреждания и да способства за зачитане на вътрешно присъщото им човешко достойнство“. По смисъла на чл. 1 хора с увреждания включват лица с трайна физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото равноправно с останалите. В Резолюцията относно мобилността и интеграцията на хората с увреждания и Европейската стратегия за хората с увреждания за периода 2010-2020 г., приета на 25 октомври 2011 г., Европейският парламент „подчертава значението на гарантирането и обезпечаването на равноправното участие на хората с увреждания в политическия и обществения живот, включително правото да избират, да се кандидатираат в избори и да заемат изборни длъжности, в съответствие с чл. 29 от Конвенцията за правата на хората с увреждания, тъй като според оценката на съответните

неправителствени организации и изборни експерти само малък процент от хората с увреждания са в състояние да участват в избори.“

В Изборния кодекс в чл. 3 се предлага да се изведе в ал. 3, като основен принцип, че едно лице не може да участва в повече от едно качество в един вид избор – кандидат, наблюдател, застъпник, представител на партия, коалиция или инициативен комитет, член на избирателна комисия, анкетьор, придружител и друго подобно.

В чл. 8, ал. 4 се предлага да се върне прилагания до влизането в сила на кодекса административен ред за обжалване на заповедта на кмета за образуване на секции пред областния управител и административния съд, а не пред съответните избирателни комисии.

Създаването на Централната избирателна комисия като постоянно действащ орган поставя въпроса за внимателно преразглеждане на актовете, които се издават от комисията и въвеждане на правомощие комисията да издава подзаконови актове с нормативен или ненормативен характер, които да осигурят стабилност на изборния процес. Поради това се предвижда Централната избирателна комисия да може да приема правила по прилагането на кодекса, по подобие на Германия. По този начин Централната избирателна комисия ще може да действа по – гъвкаво, ако и бъде възложено да детайлизира правната уредба.

В § 43, § 87-92 и § 96 се предлага кодексът да бъде доразвит в съответствие с препоръките, отправени от ГРЕКО, в Доклада за изпълнението на препоръките от третия кръг на оценка „Прозрачност при финансиране на политическите партии“, приет на 10 октомври 2014 г. и в Допълнението към доклада от 4 декември 2015 г.

Предвижда се по ясен и категоричен начин, че в чужбина има списъци за гласуване, съставени въз основа на заявленията, подадени от лицата по чл. 16, ал. 2. Независимо от многобройните критики в докладите на ОССЕ и Венецианската комисия към България по повод големия брой дописани лица в списъците в чужбина, Централната избирателна комисия чрез изборните книжа, които одобрява, както и в своите Методически указания по прилагане на Изборния кодекс от секционните избирателни комисии извън страната в изборите за членове на Европейския парламент от Република България през 2014 г. и в изборите за народни представители на 5 октомври 2014 г. е приела, че „Списъкът за гласуване извън страната“ се съставя изцяло и наново в изборния ден от секционната избирателна комисия, а списъкът на лицата, заявили предварително, че ще гласуват извън страната по чл. 31, ал. 1 служи само за откриване на местата и броя на избирателните секции. Списъкът на лицата, заявили, че ще гласуват извън страната, винаги е служил като основен списък, в който са вписани избирателите, подали заявление до дипломатическото или консулското представителство на Република България в съответната държава или чрез електронно заявление през интернет страницата на Централната

избирателна комисия и разпоредбите на Изборния кодекс не се отклоняват от тази практика. Това е видно и от Решение № 2 от 2010 г. на Конституционния съд. За първи път от изборите за членове на Европейския парламент от Република България през 2014 г. гласуването извън страната се осъществява чрез съставяне на списък в изборния ден, а не чрез списък, изготвен въз основа на предварително подадените заявления, така както е предвидено в кодекса. Гражданите, живеещи извън страната, които са подали заявление да гласуват извън страната се заличават от избирателните списъци в страната, но същевременно, като резултат от решението на Централната избирателна комисия, не се вписват в нито един списък за гласуване, което противоречи на Изборния кодекс. В чл. 31 е определено, че ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Република България изготвят и подписват списъци, в които се вписват лицата, подали заявления. Анализът на чл. 33, ал. 2 и чл. 264, ал. 4 показва, че извън страната категорично трябва да има списък, в който да се дописват само лицата, които имат право да гласуват, но не са подали заявление.

При избори за народни представители се предвижда създаване на 32 –и изборен район „Чужбина“, за да може избирателите извън страната да гласуват за кандидатски листи и с преференция, а не само за партии и коалиции.

Във връзка с определяне на броя на мандатите при избори за народни представители се предлага в чл. 250 ал. 2 да се отменя, като броят на мандатите в многомандатните изборни райони ще се определя по реда на чл. 247, т. 1. В Методиката за определяне на резултатите от гласуването и разпределяне на мандатите при избори за народни представители е посочено, че броят на мандатите в многомандатните изборни райони (МИР) се определя въз основа на единна норма на представителство за цялата страна в зависимост от броя на населението във всеки МИР по данни, предоставени от Националния статистически институт на база на резултатите от последното преброяване на населението. В резултат от последното преброяване през 2011 г. – 7364570 души, и намаляването на населението в редица изборни райони е променен броят на мандатите, в сравнение с броя им през 2009 г. – например в МИР Ямбол, Кюстендил, Перник и други. В други МИР обаче, като Видин броят на мандатите се е запазил независимо от броя на населението. Това се е получило, тъй като в Изборния кодекс изрично е предвидено, че броят на мандатите в МИР не може да бъде по-малък от 4 (чл. 250, ал. 2). По този начин при единна норма на представителност 30 686 души Видин с население от 101 018 души също е получил 4 мандата. Взет е предвид окончателният доклад на ОССЕ/СДИЧП за изборите за народни представители през 2013 г., в който е посочено, че в няколко района разпределението на мандатите води до значителни вариации в броя на избирателите, необходими за спечелването

на едно депутатско място. Анализът на ОССЕ/СДИПЧ показва, че броят на регистрираните избиратели за един мандат варира от 24 638 гласоподаватели във Видински район, до 44 768 в Кърджалийски. Това е съответно 14 на сто по-малко и 56 на сто повече в сравнение със средното за страната. Значително отклонение е регистрирано също и в изборен район 23 в София-град (14 на сто по-малко от средното), както и в районите Разград и Кюстендил (съответно 19 на сто и 20 на сто повече от средното). Обърнато е внимание, че тези несъответствия са повлияли на равнопоставеността на избирателния глас в определени райони. Подчертано е, че Кодексът за добрите практики по изборните въпроси, приет от Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианска комисия), определя, че допустимото отклонение от нормата трябва да бъде не повече от 10 на сто и да не надвишава 15 на сто, освен в изключителни случаи – например защита на концентрирано малцинство, слабо населена административна единица. В Становището на ОССЕ/СДИПЧ за предварителни наблюдения и констатации от изборите за народни представители, произведени на 5 октомври 2014 г., също е отбелязано, че в два изборни района броят на населението за едно депутатско място съществено се отклонява от средния за страната. Посочено е, че във Видин броят на избирателите за едно място е с 18 на сто по-нисък от средния, а в Кюстендил с 11 на сто по-висок. В изборните райони Ловеч, София град (23 МИР), София окръг и Шумен отклонението е повече от 10 на сто, а в Кърджали, Кюстендил, Разград и Видин надвишава 15 на сто.

При избори за общински съветници, е предвидено, че „предпочитанията (преференциите) за отделните кандидати са валидни, ако броят на гласовете, получени за кандидата, е не по-малко от 7 на сто от общинската избирателна квота“. Това обаче означава, че с минимални гласове може да се пренареди листата. В тази връзка се предлага в чл. 454, ал. 2 процентът да се изчислява не от общинската избирателна квота, а от гласовете, подадени за кандидатската листа, така както е предвидено при изборите за народни представители и членове на Европейския парламент.

Предлага се скъсяване на предизборната кампания от 30 на 21 дена, тъй като анализът от произведените избори показва, че кампанията започва прекалено рано спрямо изборния ден, като в последните дни всички участници в изборите са изморени, избирателите отегчени, а кампанията става вяла. Това ще доведе и до намаляване на разходите като цяло по време на изборите. Прекалено дългата кампания води до апатия и вместо да мотивира избирателите да гласуват само може да ги отврати от острата политическа дискусия един месец преди изборите. Практиката в другите държави е различна, като например във Франция предизборната кампания е 14 дни, а в Чехия 16 дни.

Предоставена е възможност на лицата ако в изборния ден се намират в лечебното заведение, специализираната институция, мястото за лишаване от свобода или за задържане да се допишат в изборителния списък от секционната изборителна комисия, за да не бъде нито един изборител лишен от изборително право.

Разпоредбата на чл. 188, ал. 1 урежда само правото на отговор в случаите, когато печатните медии и онлайн новинарските услуги са публикували материал, който накърнява правата и доброто име на кандидат или на лице, което представлява партия, коалиция или инициативен комитет. Има празнота обаче, когато печатните медии и онлайн новинарските услуги са публикували материал, накърняващ правата и доброто име на държавни или местни органи. Предлага се тази хипотеза да се предвиди в чл. 188, ал. 3, така както е предвидена за електронните медии в чл. 18, ал. 1 от Закона за радиото и телевизията.

В чл. 218, ал. 3 се предвижда пред изборното помещение и в кабините за гласуване да се поставя табло, на което с големи букви е указано как да се гласува с преференция.

Предвижда се да отпадне изискването обучителното звено, което се създава от Централната изборителна комисия, да се състои само от членове на комисията. С Изборния кодекс се създава постоянно действаща администрация, която също може да провежда обучението. По този начин в обучението ще се включат много повече подготвени специалисти, в т.ч. и експерти извън администрацията на ЦИК; то ще бъде по - обхватно и ще отговори на препоръките на ОССЕ за повишаване обучението, както на членовете на изборителните комисии, така и на изборителите.

В съответствие с практиката в другите европейски държави се предлага промяна на началото и края на изборния ден от 6.00 ч. на 7.00 ч. и от 19.00 ч. на 20.00 ч., така както беше предвидено в отменения Изборен кодекс. В Чехия гласуването е до 22.00 ч., Полша от 7.00 ч. до 21.00 ч., Швеция от 8.00 ч. до 21.00 ч., Финландия от 9.00 ч. до 20.00 ч., Словакия от 7.00 ч. до 22.00 ч., Румъния от 7.00 ч. до 21.00 ч., Литва от 7.00 ч. до 20.00 ч., Латвия от 7.00 ч. до 22.00 ч.

Предлага се да отпадне изискването при избори за президент и вицепрезидент на републиката и за членове на Европейския парламент от Република България Централната изборителна комисия да изпраща на районните и общинските изборителни комисии списък с регистрираните партии и коалиции, информация за заличените партии и извършените промени в коалициите (чл. 138 и чл. 146), тъй като регистрите са публични, а регистрациите се правят само в Централната изборителна комисия.

В чл. 14, т. 3 и 4 аналогично на т. 2 изрично се предвижда, че при избори за членове на Европейския парламент от Република България изборителни секции извън дипломатическо или консулско представителство се образуват само в държави – членки на Европейския

съюз.

При произвеждане на избори до 2018 г. се създава възможност за експериментално електронно гласуване по интернет. Електронното гласуване по интернет е един от начините за подобряване на избирателната активност на гражданите. При него много от въпросите, свързани с откриването на избирателни секции и гласуването извън страната, ще отпаднат и ще се осигури възможност за всички български граждани в чужбина да гласуват. Това гласуване ще намали и разходите на страната за гласуването в чужбина. Изрично се предвижда, че резултатите от гласуването по интернет не се вземат предвид при определяне на резултатите от изборите, както и че след произвеждането на гласуването Централната избирателна комисия обобщава резултатите и извършва анализ на гласуването по интернет.

Предлагат се и редица други правно-технически изменения, с които да се усъвършенства кодекса.

Вносител: